

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 frc., $\frac{1}{2}$
an 9 frc., $\frac{1}{4}$ an
4 frc. 50 cm.

Foia apare în fiecare
Sâmbătă.

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.

Anul XVI.

Blaj, 26 Maiu 1906.

Numărul 22.

Noul parlament.

Deschiderea noii sesiuni dietale a decurs cu o liniște și solemnitate, care nu se putea prevedea înainte cu un an, de pildă. Intransigenții 48-iști au abzis de astădată de demonstrația lor și au participat cu toții la mesajul de tron, în palatul regal din Buda. Ni-se pare, că chiar nici bătrânul Madarász, nu a lipsit dela aceasta festivitate. Cu câteva zile înainte cetiserăm constituirea deosebitelor comisii din dietă, și, cu toată strădania noastră, n'am aflat nici măcar un nume de al deputaților nostri între membrii numitelor comisii. Ziarele coaliționiste declaraseră de altcund, că nu vor recunoaște partidul naționalităților ca atare, ci vor lua însă în considerare pe singuraticii deputați români, slovaci și sârbi, la constituirea comisiunilor dietale.

Ne surprinde declarația aceasta, și ne surprinde cu atât mai mult, cu cât chiar organele coaliției se bucurau mai mult de intrarea naționalităților — a Românilor în special — în parlamentul țării. Înainte, când Românii erau în pasivitate, erau „trădători de patrie”, acum, că au reîntrat în viața parlamentară, organele opoziționale strigă ca din gura șerpelui, că guvernul a pactat cu naționalitățile, iar organele semioficioase ale actualului guvern — identice cu presa coaliționistă — declară, la rândul lor, că gruparea deputaților naționalităților este, fără îndoială: *nepatriotică*, și că nu vor să o recunoască, ca atare.

Viitorul apropiat va arăta, întru cât au dreptate unii sau alții, și nu ne îndoim, că aleșii națiunii vor ști să convingă în casa țării chiar, pe șovinistii ultraiști, că afirmarea lor, ca deputați naționali români, slovaci, sau sârbi, departe de a fi nepatriotică, este chiar o eclatantă dovadă a patriotismului nostru, neputându-ne noi închipui adevărul patriotism, fără adevărata dragoste pentru interesele etnice particulare, cari constituie adevărata cinste altora, și cari nouă încă nu ne pot servi, decât spre cinste și spre mândrie.

A dorit opinia publică unguerească, să avem și noi reprezentanți în casa țării, ca să ne cunoască pe deplin; am trimis acum, cu mari încordări 15 oameni vrednici: asculte-i și înțeleagă-i, ca să ne cunoască. Și fie încredințați, că dela un popor de 3 milioane, 15 deputați sunt prea de tot puțini încă, pentru ca să fim reprezentați, cum ar trebui.

Dăm mai la vale mesajul de tron al Domnitorului, convinși fiind pe deplin, că „apărarea caracterului național al statului ungar” amintită de Majestatea Sa, este a se interpreta din punctul de vedere al *adevărului* patriotism, și nu din acela al patriotismului de reclamă.

Iată textul mesajului de tron:

*Onorați domni! Magnați și deputați!
Iubiți credincioși!*

Ne umple o sinceră bucurie, că putem saluta din nou pe magnați și deputați credinciosului nostru regat ungar, întrunți în adunarea țării. Îi cade greu inimii noastre părințești, să reprivească asupra evenimentelor trecutului recent, cari au turburat mersul regulat al vieții constituționale. Adurem mulțumită prevedinței divine, că neînțelegerile s'au resfirat. În înțelegere cu voința manifestată liber a națiunii avem ferbinte dorință și sigura speranță, că colaborarea tuturor factorilor constituționali și legali ai legislației și vieții de stat în viitor nu va mai fi conturbată. Restituirea domniei legilor și a continuității de drept este întâia problemă a guvernului nostru. Spre scopul acesta va supune dietei acele proiecte de legi, cari se refer la stabilirea bugetului și a dărilor publice, purtând bine de grijă ca încassarea restanțelor de dări îngrămădite să se facă într'un mod echitabil, încât se poate fără jignirea intereselor contribuabililor.

Art. XII. din 1867 fixează chipul de administrare al afacerilor comune cu regatele și țările reprezentate în consiliul imperial, de unde formează că trebuințele comune sunt a se fixa pe aceasta bază de drept și de odată a se ajunge la o înțelegere și cu privire la cuota, după care să se împartă acoperirea acestor exigente între cele două state.

Aranjarea relațiilor noastre economice cere ca să se dea înputernicire pentru începerea și continuarea negocierilor vamale și comerciale cu statele străine, iar apărarea intereselor noastre economice de șgudui mai mari fac de nelneunjurabil, ca convențiile comerciale ce au intrat de fapt în vigoare, să fie menținute și până vor obține rectificarea constituțională. Tot asemenea interesele legate de aceste convenții și asigurarea sistematică a relațiilor noastre economice produc necesitatea, că între țările coroanei ungare, pe de altă parte între re-

gatele și țările reprezentate în consiliul imperial, relațiile de vamă și comerciale, pe lângă asigurarea libertății de circulație reciprocă, să se reguleze și mai departe.

Deși relațiile noastre mai intime cu aliații nostri îndreptate spre susținerea păcii și legăturile noastre amicale cu celelalte state ofer garanța, că binefacerile păcii nu ne vor fi detruse, siguranța noastră absolută și validitatea cu succes a intereselor noastre în toate direcțiile ne impun imperios îngrijirea sistematică a apărării noastre armate.

Drept aceea se prezintă ca o necesitate neînlaturabilă, ca afară de contingentul de recruți stabilit de legile noastre anterioare, prin ce contingentul apărării noastre armate va intra în văgășul său obicinuit, să se satisfacă și acele exigente extraordinare aprobate odată de o comisiune regnicolară, cari cad pe intervalul de activitate a dietei prezente.

Restabilirea ordinii de drept pretinde și înarticulară în lege a convenției financiare cu Croația și Slavonia, pregătită de comisia regnicolară emisă de parlamentul trecut. Guvernul nostru este condus de voința a păstra neatins drepturile autonome garantate de lege a Croației și Slavoniei, de a se îngriji de interesele lor materiale și de înaintarea lor, mai de parte de a promova înaintarea liberă și crescândă a lor, pecum și de a întări prin instituțiuni de drept la fel comunitatea de stat a țărilor coroanei St. Ștefan.

Cea mai însemnată datorie a guvernului nostru este, ca lărgind drepturile politice asupra tuturor straturilor sociale, să introducă totalul națiunii în șanțurile vieții politice. Spre scopul acesta își va pregăti proiectele privitoare la liberul exercițiu al dreptului de vot, ținând cont atât de cerințele moderne a ideii democratice cât și de apărarea caracterului național al statului ungar.

Onorați domni! Magnați și deputați! Aceste sunt problemele, la cari s'a angajat guvernul nostru. S'a angajat în așa chip, că aceste sunt chestiuni de prima ordine, cari necondiționat trebuiesc rezolvate, a căror rezolvire nu se poate face nici iluzorie, nici să suferă întârziere prin șulevarea altor chestiuni, și la acest angajament ce a luat asupra guvernului, și-a dat și națiunea adesiune prin alegerile din urmă.

Afară de cele înșirate, având în vedere întâmplările regretabile din trecutul mai recent, în interesul mersului legal și constituțional al administrației, pecum și al asigurării mai depline a ordinii de drept constituționale una dintre datorile mai urgente a guvernului nostru va fi a-și prezenta proiectele, — în scopul lărgirii sferei de drept a autonomiilor municipale — pentru lărgirea cercului de competență a judecătorei administrative, mai departe în interesul apărării mai depline a independenței justiției, în cazuri de ciocnire a cercurilor de competență relegarea la for de justiție independent și în fine pentru prolongirea legii judecătorei curiale în materie electorală.

Mersul regulat al vieții de stat și asigurarea condițiilor de prosperare culturală și economică a națiunii va necesita neapărat împlinirea a unei multimi de exigențe, cari nu sufer amânare. Este o datorie a guvernului men, dezvoltarea culturii, pe teren religios promovarea chestiunii autonomiei catolice, întregirea dotațiunii clerului inferior și executarea treptată a obligamentelor impuse prin art. de lege XX. din 1848.

Pe terenul economic: înaintarea și proapșirea materială, ridicarea bunăstării poporului, îmbunătățirea sortii muncitorilor; creșterea producțiunii noastre agricole, dezvoltarea puternică a industriei noastre, regularea creditului și a finanțelor noastre și împărțirea mai dreaptă și mai echitabilă a impozitelor publice. Problema guvernului nostru va fi de a prezenta de legi parlamentului.

După ridicarea la valoarea de lege a reformei electorale, vom să ne provocăm din nou la opiniunea publică manifestată pe de-antregul și pe o bază mai largă a națiunii și cu privire la problemele de guvernare din viitor ne susținem libertatea de hotărâre, întemeiată pe drepturile noastre regești, pentru vremea aceea.

Credința noastră în virtuțile strămoșești ale națiunii deșteaptă în noi speranța, că pe cum pe noi ne conduc sentimentele calde pentru interesele iubitei noastre națiuni ungare, așa și națiunea în deplină armonie dintre dânsa și regele ei va căuta strălucirea tronului, chezușuirea progresului viitorului. Implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității Dvoastră, declarăm adunarea țării de deschisă.

Fondul viduo-orfanal și al preoților deficienți în dieceza Orădană.

Ce-i drept suntem snop deslegat. Nu suntem solidari, lipsește puterea morală — absorbită de materialism, care este copcia între oameni, ființe raționale-morale. Întru-

nirile, asociările, reuniunile de mult pe învătă: Unde-i una, nu-i putere, la nevoi și la dureri; unde doi puterea crește și vrășmașul nu sporește. Corpurile universului le leagă una de alta o putere fizică, nepricupută în cauza ei finală. Asemenea putere este pe terenul moral de a concentra oamenii, numele ei este: *iubire*. Iubirea a creat toate cu atotputernicia sa din iubire cătră om spre ajungerea țânței sale. Toate celea create servesc omului ca tot atâtea mijloace spre validitatea voinței dumnezeiești. Materialismul a întunecat țânta omului, micșorând legătura dintre zidire și ziditor; oamenii au devenit independenți, nepăsători de ceriu, s'a format și înrădăcinat ireligiozitatea. Cantă pământul și toate ale pământului făcându-le de scop — când sunt acelea numai mijloace într'a ajungerea scopului final. Marele măiestru al pământului, materialismul învătă interesele sale, oamenii să umplu de sumeție, pășeste egoismul, faza materializmului în locul iubirii; în loc de a-i uni oamenii, îi despărtește, fiind egoismul defect moral, lipsa iubirii. Apoi îi aranjază în clase după avnții și dignități și acestea — generațiunea păcatului. — Îmbibate de spiritul lumii, lucră cu îngâmfare după interes, — nici vorbă de adevăr și dreptate. Cel sărac, ignorat de avut, duce lipsă mare, se face socialist. Autoritatea dignitară tot pe acest calapod. Duce lux, pompă, domnie, să scaldă în mărire, face pe parade. . . . Dreapta lor s'a umplut de daruri, iară eu într'u nerăutatea mea am umblat. — suspusul jiguit pe lângă toate meritele sale, (vezi bine, că interesele nu-l iartă să facă dreptate și dragoste), cade în melancolie morală, devine clătinat în sânta sa credință — să face socialist, care e fără credință și fără Dumnezeu voințe a face dreptate. A sbura fără aripi. Bine înțeles, după logică

și cea parte este fără credință. Pentru aceasta nu suntem solidari, lipsește dintre noi funea morală — *iubirea*. Până când mama solidarității este atăcată și deținută de vrășmașul ei: pizma creată de materialism, cu interesele sale și mai păcătoase — *ea*, iubirea nu ne va putea aduna sub aripile sale binefăcătoare și nu ne va încălzi numai și numai prin încetarea dușmanului.

Iubirea cu razele căldurei sale asemenea soarelui binefăcător, în toate direcțiunile și ramurile vieții, era dela organizarea haosului în trecut, este de prezinte în lumea neguroasă de pizma, și va fi în viitor totdeauna *unicul sudar*, care șterge sudorile și lacrimile nefericirilor cu o mângâiere.

Nu-i vorbă. Este humanism, filantropie, însă ca virtuți civile figurează în viața publică. Astfel de humanism asemenea aerului rar, spărtura o umple, să rămână goală; în ce-i strâmb și bulgăros nu să împedecă; diu apropiere nu-i nimica, din depărtare pare-că ar țineă ceriul pe umerii sei. Filantropia ca virtute civilă numai binefaceri momentane rezultă, asemenea focului de paie. Până ce mila creștină, care este partea practică a iubirii deaproapelui, în continu te luminează și încălzește. Pentru ce oare despărtesc virtuțile civile de cătră ale religiunii? Până când va uda părăul văile și livezile, dacă îi vom despărți de cătră izvor? Căci acelea virtuți numite civile, nu sunt alta, decât în sens strict virtuți religioase, din templul conștiinții aduse în viața publică socială. Binefacerile purcese din iubirea creștinească nu scilipsească la moment numai fără căldură, ei luminează și încălzește totdeauna. Iubirea nu moare.

Aceasta iubire a dat anză și format instituțiunile filantropice multifarie de societăți și reuniuni, dintre cari multe cu deviza *viribus unitis*, ca frază numai, după spiritul

FEUILLETON.

Dintre frații „rumeri“.

Sum aici în *Susnievița*, comună curat românească. Numără 56 familii cu aproape 400 suflete (corect: 372). Este ca un punct central pentru comunele românești din apropiere: *Brdo*, *Villa-nova* (s. Nosedo), *Sucodru*, *Lettay*, cari toate ar putea avea o singură școală centrală în *Susnievița*, când cei chemați s'ar ocupa serios cu opera salvării Rumerilor prin școală. Deie Domnul, să fie aceasta cât mai curând, căci oara a 11-a a sunat. Glavina a semnalat pericolul desnaționalisării deja de doi ani în coloanele „Unirei“. Dureri, că resunet n'a aflat! Conștiința națională este deșteptată mai ales în *Susnievița* și în *Jeidani*, grație apostoliei dlui Glavina, dar valurile mării slavismului sunt așa furioase, cât mult mă tem, că s'a îneca. Atunci umbra-vom s'o reinviem. Dar vom auzi sinistru glas: „Nu învie morții!“ . . . E înzădar!“ Lua-vom pe suflet acest păcat național acum în secolul al 20-lea?

Între sine atât în familie, cât și pe stradă, la lucru, în tot locul românii își vorbesc limba lor. Sunt mândri, că străinii nu-i înțeleg, când au secrete, cum se întâmplă la târg în Fiume: „li puteu vinde“ zic între sine cu satisfacție. Cu străinii vorbesc ei bucurăși ori-care limbă: italianește, croatește, — cum în *Susnievița* știu toți, până și femeile. În *Brdo* o femeie

tinară mi-a vorbit italianește elegant. A învățat în Fiume, unde a servit mai mulți ani în familie fruntașă italiană. Mai mare mi-a fost mirarea, când mi-a spus, că tot cu aceea familie a fost adese în Budapesta, unde petrecând mai mult timp, a învățat și ungurește. Iată o femeie poliglotă! Dar aici între „rumeri“ acesta nu-i cas unic, nici raritate, ca la noi. Năcazul îi învătă, ce-i drept, dar totuși trebuie să *constatăm capabilitate* la frații din Istria.

În *Susnievița* este paroh romano-catolic. Numele-i *Iosif Flegar*, om cu cultură înaltă, dar ierte-mi, să i-o spun: *orbit de panslavism*, care-l face *intolerant* cătră noi românii, cari cercetăm pe acești frați, fie și numai cu gândul de a le învăța limba, cum am venit eu. Bunul păstoriu în tot românul vede un agitator, cu care și-a propus, îmi zise, că nici de vorbă să nu steie. Eu m'am apropiat de dânsul ca de *frate preot* și mi-a făcut și bine, cu toată ura cătră români. Fiind eu morbos, s'a arătat cătră mine, ca „*Samaritanul cel îndurat*“, cum făcu mai antîrț cu un alt vizitator al Istriei. Are domnia-sa o întregă apotecă domestică și se ocupă cu predilecțiune de *medicina pastorală*, cum i-ași zice, ori: *de primul ajutor*. Cetește cărți de medicină și fol de specialitate pentru medicina poporană. Face mult bine în aceasta direcție. Dar apoi cu aceasta i-am dat tributul de recunoștință. În ura-i nedumerită cătră tot, ce-i roman, n'a vrut să-mi vorbească *nici latinește*, — cum eu l-am agrăit și odată i-am scris, — nici italianește, cum Dsa știe foarte bine, ei *numai nemfește*. Abia în ziua de s. Paști, fiindu-i oaspe la masa bine provăzută, s'a îndurat a con-

versa italianește, când a văzut, că și altmintrelea răsună în casă-i limba română, că începusem a vorbi cu econoama în dialectul rumerilor, fiind ea rumeră din *Brdo*. „Causa perdată“, își va fi zis în sine bunul păstoriu. Va fi văzut adevărătatea proverbului sârbesc: „*unde se încuibă la casă femeie română, toată casa și-o românisează*“. Atunci a preferit din 2 rele pe cel mai mic, dar eu, înțelegându-i situația, nu l-am slăbit cu românia. A răbdat cu paciință și a făcut din necesitate virtute. La despărțire apoi mi-a confiat, că eu „*am cucerit o fortăreață inexpugnabilă*“, înțelega: inima-i închisă pentru tot, ce-i român. Cât timp mă va răbdă în fortăreața encerită de mine numai cu spiritul evanghelic al blândetei, eu nu știu; poate că m'a dat afară până acuma. Dar ceea-ce știu, știu, că eu nici odată nu-l voi ierta, pentru-că și-a vorbit de rău poporul, turma, carea o paște (să nu mi-se iete cuvântul în sens figurat) acum de 18 ani! Bunul păstor atâta a edificat acest popor, cât, mai anul trecut, a avut proces criminal cu poporul răscolit asupra-i. A jurat în contra bătrânului Glavina, iar acesta a dus 47 martori în contra păstorului, care îl acusa cu nimic mai puțin, de cât cu atentat la viața-i, că ar fi fost adevărat autorul intelectual al acelei răscoale. Am scris episodul păstorului celui bun, ca cetitorii să-și facă ideie, despre starea lucrurilor dela frații rumeri, păstorii (păscuți) de preoți croați propagandiști, anteluptători ai ligei S. Ciril și Metodiu. Aceștia au introdus demult, demult, *limba croată în bisericile românilor romano-catolici*. Acum toate funcțiunile le fac în limba croată. Chiar și misa solemnă din ziua de Paști. Abusul este evident.

timpului, ori degenerat, ignorând legea mare a iubirii, ce este fundamentul unirii: *ca într'un cuget să mărturisim*. Iubirea, dulce poamă, azi este foarte greu a o culege, căci pomul nobil este încunjurat de pomi pădureți, spini și polomide. Stăpânește materialismul și învinge cu spada sa sătoasă de lux, rang și distincțiuni, fără merite, spre ruina *idealizmului*. Numai până când puterea spirituală are preț și valoare asupra materiei, ești ființă-rațională-morală, ești iecana și asemănarea lui Dumnezeu, cine voiește în ajungerea țânței omului ași validita iubirea sa prin toate cele zidite spre acest scop. Apoi pomul fericirii, pe glia aceasta imăloasă, prefăcut de floarea sufletului: ca nădejde, să nutrește din izvorul iubirii, crește și să desvoaltă prin credință. Acestea trei, ca tot atâtea atribute caracteristice a sufletului omului cult și nobil, vor învinge pedecile și delătura scail, penetrând la acel pom, de pe care vor culege poame dătătoare de viață.

Moșii străbunii, căpăteniile bisericeii, începând dela ziua mântuirii, în înțelesul iubirii creștine, s'au folosit *viribus unitis*, de societăți și reuniuni spre ștergerea lacrimilor, spărgând calea neumbată spre formarea astorfel de instituțiuni, după cuvintele s. Pavel: Noi cei mai tari, suntem datori a propti pe cei mai slabi. Cauza sfântă, sublimă și nobilă a degenerat, părăsindu-se idealizmul, au căzut în cursa intereselor egoistice, spre adangerea lacrimilor celor nefericiți.

(Va urma.)

Conferența deputaților dietali naționaliști. — Într'un comunicat sosit din Budapesta se arată, cum s'a constituit „partidul dietal al naționalităților”. A fost ales președinte Dr. T. Mihali; notari Dr. Alesandru Vajda-Voevod, Milan Hodza și Dr. I. Manoilovici; econom al clubului Francisc Skyëak.

Vor fi încunoștințate toate partidele despre această constituire și se va declara, că partidul dietal al naționalităților are să

Mă gândeam la străbunii noștri până în secolul XVI-lea, cum vor fi fost păstoriți și ei de al de popi sârbești-slovenești. Cam tot cu atâta dragoste, ca frații „rumeri”, cu aceea deosebire, că părinții noștri nu-i înțelegeau de loc, așa cât popa sârbesc a rămas termin de asemănare pentru român, când se plânge, că nu înțelege o limbă păsărească, el zice, d. e. „Cucule, popă sârbesc”....

De ce ne-a scăpat pe noi Dumnezeu, oare scris este în cartea Provedinții, să scape și frații noștri „rumeri”?!...

A. Vicu.

Cărți postale ilustrate,

cu vederi din Blaj.

Bucata 6 fleri. — Suta 5 cor. franco.

enuțe, că vrea să iea parte la lucrările dietei, și în urmăre, reclamă să fie reprezentat în biroul camerei și în comisiuni.

Conferența a hotărât, ca în 22 l. c. partidul să meargă la Buda pentru ascultarea Mesajului și să se reprezinte oficios și la desvălirea monumentului St. Ștefan.

Partidul își va alege o comisiune însărcinată cu aranjarea participării sale la discuțiunile parlamentare, iar pentru informarea corectă a pressei, va edita o foaie litografată.

Trecând peste afacerile administrative și de organizare, conferența s'a ocupat cu situațiunea politică. Aproape toți membrii au luat parte la discuție. Partidul consideră pozițiunea sa așa fel, că trebuie să iea asupra-și toate acele probleme ale controlului politic față cu guvernul, ce li incumbă ca singurei opoziții în cameră. Va face obiect de critică serioasă și obiectivă toate faptele guvernului și nizuind la lămurirea raportului dintre parlament și coroană, va fi luptător credincios și neînduplecat al libertății politice și garanțiilor drepturilor poporului.

Partidul consideră de prima problemă a sa, ca în conformitate cu programul său politic, să afirme toate drepturile naționale ale locuitorilor de limbă nemagiară din patrie, drepturi, cari izvoresc de-o parte din egala îndreptățire și umanism, de altă parte din însă-și dispozițiunile precise ale legilor.

În chestiunea reformei electorale, toți oratorii au accentuat, că dieta întrunită pe baza sistemului electoral de până acum, nici pe departe nu dă o reprezentanță suficientă a totalității poporului și că azi tocmai acele părți ale poporului sunt despoiate de dreptul de a fi reprezentate în dietă, cari au cea mai mare trebuință de această reprezentare.

După-ce însă și în sesiunea parlamentară trecută, partidul naționalităților a fost cel dintâiu și singurul, care a pretins, ca reformă pe acest teren, vot universal secret și egal cu votarea după comune, liber de ori-ce restricții, acum acest partid constată cu satisfacție, că realizarea acestui postulat al său a devenit actuală. De altă parte însă e deplin conștient de greaua sa misiune, când această reformă fundamentală a ajuns să fie pusă în mâinile unei majorități și ale unui guvern, cari înainte de aceasta prin ținuta lor șovăitoare au putut să deștepte numai neîncredere politică.

Din declarațiunile membrilor conferenței s'a făcut evident, că partidul va lua asupra-și reprezentarea dorințelor tuturor celor asupriți și despoiați de drepturi politice, fără deosebire de naționalitate.

Stând neclintit pe baza democratică și intransigentă, lupta pentru votul universal o va duce înainte fără de nici o tocmeală și serios, chiar și atunci, dacă această luptă nu va aduce partidului și membrilor aprobarea întregii opinii publice, ci ura adversarilor politici, nu lauri, ci prigoniri și suferințe.

Expoziția de copii

din Apoldul-românesc.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, apelând în cauză aranjării primei expoziții de copii,

ce o va ține în Apoldul-românesc, la binevoitorul și valorosul concurs al medicilor noștri din comitatul Sibiu, a adresat dlor medici Dr. Ioan Popp, medic de stab superior în penz., Dr. Ilie Ben, Dr. Gheorghe Sândeaz (Sibiu), Dr. Ilie Iancu (Tâlmaci), Dr. Ioan Bucur (Resinari), Dr. Nicolae Călefar, Dr. Nicolae Comșa (Seliște), Dr. Gheorghe Prunaș (Orlaș), Dr. Victor Mihu (Piana), Dr. Ioan Elekeș și Dr. Atanasie Moga (Sebeșul-săs.) următoarea rugare:

Stimate Domnule Doctor!

Poporațiunea noastră în unele părți ale comitatului Sibiu scade, iar în altele sporește foarte puțin.

Acest fapt îngrijitor nu poate fi desconsiderat de Reuniunea noastră, chemată a să îngrijă de bunăstarea și înflorirea poporațiunii și aceasta și din cauză, că conlocuitorii noștri de altă limbă în unele locuri sporesc binișor și mult mai mult, decât noi. Datorința ne impune deci, să căutăm cauzele adevărate ale decreșterii și în același timp și mijloacele de sanare.

Acestea cauze credem a le afla, între altele și în condițiunile nepriincioase de trai ale poporațiunii, cum este igiena, alimentația, ocupațiunea, curățenia, locuința, îmbrăcăminte etc., cari toate condiționează puterea vitală a generațiilor viitoare.

Pentru a ajunge cu mai multă ușurință la cunoașterea tuturor relelor, cauzătoare a decreșterii și la cunoașterea mijloacelor de înlăturarea lor, subsemnatul comitet hotărâre a luat să aranjeze cu binevoitorul concurs al maturului corp al medicilor noștri din comitat, o expoziție de copii, împreună cu distribuire de premii în bani, prima de acest fel la noi.

Idea lansată a aflat răsunetul dorit în aproape întreagă ziaristica noastră, care i-a dat o importanță deosebită.

Pentru aranjarea acestei prime expoziții de copii am ales comuna trunțașă Apoldul-de-jos, locuită exclusiv de Români, iar terminul, în care să se țină expoziția l-am stabilit pe 4 Iunie a. e. (a doua zi de Rusalii).

Pe când vă comunicăm această hotărâre a comitetului nostru, îndrăsnim tot odată a vă ruga cu tot respectul, ca, dându-vă binevoitorul și valorosul concurs la aranjare, în scopul compunerii unui program de expoziție, să binevoiti a vă da în calitate de expert și de juror părerea asupra importanței expoziției, asupra felului de organizare al ei, cum este vrâsta copiilor de admis, numărul și numele comunelor, din cari să fie aceștia admiși, compunerea jurului, asupra felului de împărțire a premiilor și asupra învățăturilor, ce ar fi să se dea poporațiunii la asemenea expoziții, cu privire la defectele descoperite și la delăturarea lor.

Mulțumindu-vă înainte pentru zelul și ostenețele aduse în serviciul cauzei bune, ce o urmărim cu toții deopotrivă, primiți Stimabile Domnule Doctor, asigurarea deosebitei noastre stime, ce vă păstrăm.

Sibiu, 7 Maiu 1906.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pantăleon Lutuța
prezident.

V. Tordășanu
secretar.

Alegătorii, cari au votat cu Dr. IULIU MANIU.

Vint.

1. Ioan Chereban. 2. Simion Chereban. 3. Ioan Stanca, preot. 4. Nicolae Maniu, preot. 5. Ioan Limbean. 6. Nicolae Costea, preot. 7. Ioan Burjan. 8. Iacob Stinca. 9. George Aron. 10. Ioan Buta. 11. Ioan Hebean. 12. George Păclisan. 13. Petru Poenariu. 14. Toma Zdrenghea. 15. Ioan Roman. 16. Petru Lencrejan. 17. Vasile Păclisan. 18. Iacob Danciu. 19. Ioan Mircea. 20. Ioan Voina alui George. 21. Nicolae Goța. 22. Ioan Turlea.

Acmar.

23. Achim Ciuşca, primar. 24. Ioan Moga I. Adam. 25. Ioan Bota I. Nicolae, prăvălier. 26. Ioan Suci, preot.

Saracsău.

27. Vasile Hența, preot. 28. Vasile Maniu.

Cârna.

29. Dănilă Chirilă, preot. 30. George Bota I. Avram. 31. Ioan Martin, învățător. 32. Ioan Șarg, preot. 33. Avram Grecu. 34. Ioan Deac. 35. Gavrilă Gêrbea. 36. Nicolae Ispas. 37. Ioan Ispas Nicolae. 38. Lazar Turcu. 39. Ioan Rolea I. Avram. 40. Nicolae Medrea.

Borsomező.

41. Ioan Stoicuta, preot. 42. Ananie Vlad. 43. Toader Păclisan. 44. Avram Dath I. Andrei. 45. Ioan Rusan, învățător.

Racatău.

46. Aurel Maniu, preot. 47. Avram Mircea lui Iosif. 48. Ioan Stărilă Ursu.

Cioara.

49. Constantin Oanța, preot. 50. Constantin Cătană. 51. Ghalateon Bica, învățător. 52. Constantin Simu, crășmar. 53. Nicolae Dăian. 54. Maței Botoga. 55. Simion Socaci, învățător.

Tartaria.

56. Ioan Vulc Maxim, propr. 57. Ioan Bănătan, învățător. 58. Ioan Suvaina I. Petru. 59. Ioan Călugăr a Anei. 60. Nicolae Muntean. 61. Nicolae Suvaina a Petri, crășmar. 62. Ioan Radu, preot.

Daia.

63. Ioan Pop, preot. 64. Eustatie Cib, învățător. 65. Gavrilă Cib. 66. Samoilă Mihiu. 67. Ilie Beda. 68. Topor Bratu I. Teofil. 69. Nichifor Cib I. Izidor. 70. Andrei I. Dămian. 71. Simion Cib I. Vasile. 72. Vasile Trifan. 73. Simion Groza. 74. Simion Ispas I. Ioan. 75. Nicolae Dănilă. 76. Simion Filip I. Vas. 77. Maței Besoi. 78. Dumitru Bozdog, prăvălier. 79. Ioan Ștean I. George. 80. Alexandru S. Cib. 81. Alexie Ciuca I. Vasilița. 82. Vasiliu Stinea ciocos. 83. Nicolae Dămian Gligor. 84. Aron Ispas. 85. George Ispas I. Ioan. 86. George Filip I. Petru. 87. Vasile Dusa I. George. 88. Antoniu Cormoș. 89. Ioan Cranciova, prăv. 90. Teofil Biliboacă. 91. Dumitru Cib I. George. 92. Mihailă Postean. 93. Petru Petruțar, învățător. 94. Alexandru Cib, învățător. 95. Ilie Mates, învățător. 96. Ioan Ban, prăv. 97. Teodor Filip.

Oarda de jos.

98. George Cutean, preot. 99. Nicolae Stoian. 100. George Lupșa. 101. Deni Gyulai. 102. Nicolae Sandor. 103. Augustin Comes, învățător. 104. Bazil Hățăgan, notar.

Oarda de sus.

105. Artemie Stoica. 106. Toader Muntean, inv. 107. Ioan Muntean, preot. 108. Avram Stoia, preot. 109. Dănilă Stoia. 110. Petru Bera I. Nic. 111. Simion Tăran. 112. Ioan Stoia I. Ioan. 113. Ioan Totoian I. George. 114. Bena Mărginean. 115. George Muntean, preot. 116. Anghel Muntean. 117. Ioan Stoia I. Nicolae. 118. George Bomcia I. Ioan.

Limba.

119. Maxim Bucur. 120. Ioan Bucur I. M., inv. 121. Martin Muntean. 122. George Pleșa. 123. Zaharie Mihălțan, preot.

Ciugud.

124. Zaharie Dreghici. 126. Ioan Petrașcu, preot. 126. Ioan Anghel Onița. 127. George Avram Nechifor. 128. Alexandru Avram. 129. Nicolae Anghel doru. 130. George Avram I. Pavel. 131. George Biliger. 132. Ioan Bela. 133. Ioan Avram Nichifor. 134. Pantilimon Fekete. 135. Petru Avram I. Dum. 136. Petru Stanc. 137. Anghel Petru I. Ionuț. 138. Ioan Biliger I. Avram. 139. Mateiu Puju. 140. George Anghel. 141. Petru Fekete. 142. Nicolae Pop I. George. 143. Petru Dreghiciu I. Zafiu. 144. Todor Stoia. 145. Avram Chelemen. 146. Ioan Anghel I. George. 147. Simion Bran. 148. Ioan Ionuț Anghel.

Săușa.

149. Maxim Moldovan I. Simion. 150. Nicolae Oprean I. Avram. 151. Todor Buda. 152. Todor Oprean I. Nicolae, crășmar. 153. Pompei Hățăgan. 154. Nichie Moldovan.

Drâmbar.

155. Ioan E. Magda, preot. 156. Todor Josan I. Achim. 157. Ioan Mărginean. 158. Ștefan Vasile I. Nicol. 159. Petru David I. Luca. 160. Maxim Anghel. 161. Patricie Magda. 162. Iosif Mărginean. 163. Ioan Cozma I. Todor. 164. Ioan Iancu I. Iosif. 165. Todor Muntean Cucu. 166. Todor Cozma I. Ion. 167. Ion Vasile I. Nicolae. 168. Ștefan Magda I. Dum. 169. Petru Jurca, învățător. 170. Iosif Iancu I. Ioan.

Hepria.

171. Nicolae Gabor, inv. 172. Ioan Berghian. 173. Roman Grujan. 174. Gligor Chirilă. 175. Ioan Lazar, prăv. 176. Mărian Gavrilă. 177. Anton Filipescu, preot.

Straja.

178. Loilă Muntean. 179. Constantin Bogdan, prăv. 180. Ștefan Grujan. 181. Nicolae Stanciu I. Simion. 182. Ioan Stanciu I. Todor. 183. Petru Moldovan. 184. Ioan Stanciu, preot.

Dumitra.

185. Ioan Gligorescu, inv. 186. Todor Dreghiciu. 187. Nicolae Oancea. 188. Candin Marcu. 189. Vasile Marcu. 190. Ioan Coman a Mări. 191. Alexandru Pataki.

Totoiu.

192. Andrei Lajos. 193. Ioan Bogdan, preot. 194. Teodor Bogdan, inv. 195. Anca Roman. 196. Istrate Jurca. 197. Alimpie Muntean. 198. Iuliu Moldovan. 199. Alexia Bogdan. 200. Chifor Bogdan Marinceș. 201. Iosif Muntean. 202. Ioan Moldovan. 203. Nicolae Popescu. 204. Efreemie Popescu. 205. Ștefan Popescu. 206. Ion Bogdan, prăvălier. 207. Pavel Jurca. 208. Maxim Jurca, preot. 209. George Moldovan.

Berghin.

210. Ioan Heprian, preot. 211. Nicolae Natescu, inv. 212. Ștefan Crumer Kaszt. 213. Teofil Tucuian. 214. Nicolae Ganea. 215. Ioan Pataki, preot.

Henig.

216. George Muntean. 217. Onu Perța. 218. Simion Perța. 219. Ion Muntean I. Todor. 220. Ion Cose Bălătan. 221. Nicolae Hulea I. Nic. 222. Vasile Avram Dorborca. 223. Simion Rusca. 224. Simion Drețu Onci. 225. Ion Rusca Culuți. 226. Ilie Crăciun. 227. Ion Crăciun. 228. George Avram Manoilă. 229. Nicolae Perța I. Vasile. 230. George Nichifor. 231. Vasile Muntean Costănel. 232. Simion Arion I. Ion Iovei. 233. George Hulea Bulgăr. 234. Ioan Hulea. 235. Vasile Arion I. Nicolae. 236. Vasile Arion Tănărul. 237. George Muntean Iac. 238. Ioan Muntean

Nichifor. 239. Vasile Ileana I. Ion. 240. Ion Cristea I. George. 241. Simion Avram Bologa. 242. Nicolae Avram Izidor. 243. Ion Muntean I. Pavel. 244. Ioan Nicoară I. Petru. 245. Vasile Nicoară, învățător. 246. Vasile Perța Ursu. 247. Ștefan Muntean Iac. 248. Nicolae Muntean, preot. 249. Alexandru Arion.

Beșinău.

250. Teodor Pauletti, preot. 251. Ion Pop, preot. 252. Ion Rusan, învățător. 253. George Ungurean. 254. Partemie Popa. 255. Cozma Cereian. 256. Achim Obrejan a Culi. 257. Ion Pascu I. David.

Ohaba.

258. Vasile Mureșan, prăv. 259. Ioan Moldovan, preot. 260. Ion Mihălțan, preot. 261. Nicolae Broscheșian. 262. Arion Izmăilă. 263. Savu Codău I. Savu. 264. Mihai Ștefan I. Pavel. 265. Ion Dragomir I. Nic. 266. Ion Mihălțan I. Ion. 267. Nicolae Mureșan. 268. Nicolae Dragomir I. Dr. 269. Ion Mihălțan I. Vasile. 270. Ion Groza. 271. Vasile Dragomir I. Vasile. 272. Ion Dragomir I. Izmăilă. 273. Ion Dragomir I. Dragom. 274. Ion Bătașcu I. Achim. 275. Ion Codeiu I. Mihai. 276. Ion Arion I. Petru. 277. Nic. Groza I. Ion. 278. Simion Mihălțan I. Achim. 279. Mihail Codău I. Ion. 280. Nicolae Popa I. Mihail. 281. Ion Ștef I. Achim. 282. Ion Arion I. Mihail. 283. Manoilă Suci. 284. Nicolae Rusan. 285. Vasile Mureșan I. Marcu.

Roșia.

286. Ioan Muntean a Chivi. 287. Anton Demian. 288. Aurel Aron. 289. George Lupescu. 290. Ion Cristea. 291. Nicolae Burnete. 292. Nicolae Demian. 293. Iacob Lupescu, primar. 294. Ioan Demian, învățător. 295. Bazil Lupescu. 296. Ion Pop I. Pavel. 297. Ion Demian I. Onciu. 298. Ioan Deac, preot.

Tău.

299. Nichie Sas. 300. Mirion Muntean. 301. Nicolae Buzilă I. David. 302. Patrițiu Marcu, preot. 303. Achim Băcilă, primar.

Lupu.

304. Petru Bentea. 305. Aurel Isailă, crășmar. 306. Constantin Isailă, prăvălier. 307. Ion Folea, inv. 308. Aron Cotruț, preot.

Mănărade.

309. Gerasim Mărginean, inv. 310. Rill Iosif. 311. Rosmayer Hennig. 312. Nicolae Mărginean, crășmar. 313. Ion Handrea, preot. 314. Vasile Simu.

Spătac.

315. Const. Barna, inv. 316. Ion Serețean I. Vasile. 317. Dionisiu Velicea, preot. 318. Leon Zdrenea, primar.

Cenade.

319. Crucian Mărginean, preot. 320. Ioan Bugner. 321. Nicolae Olar. 322. Ioan Iozof. 323. Ion Mărginean. 324. Ion Kardoș. 325. Nuțu Paraschiv. 326. Nistor Tutulea, inv. 327. Nicolae Bursan. 328. Dumitru Prodan, arendaș. 329. Vasile Popa, prăv. 330. Nicolae Ițu, prăv. 331. Oprea Popa. 332. Ion Ivan. 333. Aurel Hârșan, preot.

Cergăul-mare.

334. Dumitru Ban, inv. 335. Ion Mărginean, primar. 336. Petru Isailă. 337. Nicolae Mărginean. 338. Ion Pățăcean. 339. Iacob Petru. 340. Ioan Hersan. 341. Ioan Muntean. 342. Petru Pădurean. 343. Ion Negrinean. 344. Ion Pinca. 345. Gavrilă Ilieș. 346. Gligor Muntean. 347. Martin Todor. 348. Todor Voina. 349. Nicolae Pădurean. 350. Vasile Reduț. 351. Ion Popa, preot.

Cergăul-mic.

352. Simion Moldovan. 353. Iuga Petru Matei. 354. Petru Iuga. 355. George Székely. 356. Virgil Pop.

Șoroștin.

357. Nicolae Turțan. 358. Mihailă Bugner. 359. Ion Tomuț I. Ilie. 360. Ion Coțofan I. Ion. 361. Ion Laț. 362. Nicolae Tomuțan. 363. Vasilie Vintilă. 364. Toader Țiglar, inv. 365. Ion Itu, prāv. 366. Valer Maior, preot.

Țapu.

367. Petru Nemeș, inv. 368. Ion Moga. 369. Vasile Dancu. 370. Bazil Dancu, preot.

Broșteni.

371. Nicolae Plotogea, preot. 372. Ion Matei I. Vasilie. 373. Crucian Neamțu. 374. Mănasie Crăciun. 375. Vasilie Lunčan. 376. Ion Stean. 377. Ion Vintilă. 378. Ion Sekeșan. 379. Nicolae Turcu. 380. Izidor Rus.

Sângătin.

381. Ion Dăian, preot. 382. Pavel Samoilă. 383. Alexe Deac, preot. 384. Dumitru Oana. 385. Ion Tamas. 386. Ion Mărginean. 387. Ion Bozan I. Vasile, crășmar. 388. Ion Popa I. Trifan. 389. Ion Chiver. 390. Ion Apolzan, prāvlier. 391. Ion Groza. 392. Nicolae Hociota. 393. Ion Mărginean. 394. Simion Dăian. 395. Alesandru Măcelar.

Boz.

396. Ion Miclea. 397. Nicolae Doștoțean. 398. George Puțan. 399. Ion Sârbu, prāv. 400. Bartolomeu Cizmaș. 401. Ion Muntean I. Ștefan. 402. Ion Miclea, preot. 403. Ion Stăngu, preot. 404. Vasilie Cizmaș, inv.

Doștat.

405. Nicolae Mărginean. 406. Ion Barbu. 407. Ion Crăciun. 408. Nicolae Neagu, crășm. 409. Nicolae Agner. 410. Ștefan Lumpean. 411. Nicolae Cristea. 412. Zaharie Păucean. 413. Samoilă Avram I. Ion. 414. Matei Crăciun, prāv. 415. Matei Mărginean, inv. 416. Ion Albon, preot.

Conța.

417. Ion Oancea, inv. 418. Ion Oprean. 419. Ion Orghian. 420. Ștefan Babes. 421. Dumitru Grosu, prāv. 422. Ștefan Morar, preot.

Ungurei.

423. Mihailă Mărginean, preot. 424. George Rusu. 425. Ion Dancu, inv. 426. Ștefan Dancu.

Vingard.

427. Ion Codău, inv. 428. Nicolae Răcut. 429. Gavril Turcu. 430. Gavrilă Groza. 431. Pompiliu Predovici, preot.

Ghirbou.

432. Valer Mărginean, inv. 433. Nicolae Mărginean, preot. 434. Ignatie Bojan. 435. Simion Petrescu. 436. Ananie Gherman. 437. Nichifor Frățilă, inv.

Spring.

438. Petru Cordea, preot. 439. Nicolae Creițar, preot. 440. Teofil Bărbat, inv. 441. Simion Luca. 442. Niculae Anghel. 443. Solomon Solomon. 444. Toma Comșia, prāv. 445. Ion Fleacu. 446. Constantin Colbasi. 447. Zosim Popp. 448. Nicolae Drașovian. 449. Simion Marcu. 450. Ion Cotilă. 451. Dumitru Rodean, prāv. 452. Avram Steopu.

Drașov.

453. Nicolae Fleacu. 454. Marcu Simea. 455. Sada Cantor. 456. Achim Flueraș. 457. Nicolae Cioca, inv. 458. Ion Cutilia. 459. Ion Bursan, prāv. 460. Vasile Roșian. 461. Nicolae Conțan. 462. Trifan Patin. 463. Ștefan Popa. 464. Niculae Popa. 465. Petru Borza. 466. Simion Moldovan. 467. Ion Linea. 468. Ion Linea I. Nicolae. 469. Nicolae Postin a Tomei. 470. Ioan Neagu, preot.

Cut.

471. Sebastian Nistor I. Vasile. 472. Vasile Bitea, crășmar. 473. Simion Bria. 474. Ion Dăian I. Iosif. 475. Ion Cuntean I. Mihai. 476. Gligor Dicu. 477. Ion Bitea I. George, crășmar. 478. Ion Mutu Filion. 479. Ion Dicu Decan, inv. penz. 480. Ion Burta I. Iftimie. 481. Dumitru Pora. 482. Vasile Vasu. 483. Nicolae Velțan, ofic. penz. 484. Iosif Vasilca, inv. 485. Mocan Todor, prāv. 486. Aug. Voina, inv. 487. Ion Bitea, preot.

Săcaș-presaca.

488. Ion Popa, preot. 489. Ion Precup, prāv. 490. Ion Popa I. Matei, inv. penz. 491. Ion Bulea I. Petru. 492. Petru Miteu. 493. Petru Burjan, prāv. 494. Ion Popa.

Bogatu.

495. Ion Morar, preot. 496. Ion Mărginean, preot. 497. Ilie Sandru. 498. Niculae Bunea, prāv. 499. Gerasim Rotar. 500. Filimon Răulea. 501. Dan Brodea.

Ludoș.

502. Aurel Stoica, inv. 503. Ion Stoica, preot. 504. George Stoica I. Vasile, prāv. 505. Dumitru Jidiām, prāv. 506. Ilie Pleșa, crășmar. 507. Ilie Rus. 508. Ștefan Medășan, preot.

Poca.

509. Patriciu Marcu, preot. 510. Nicolau Marcu. 511. Vasile Știanu. 512. Vasile Borja. 513. Dan Răulea. 514. Dumitru Știem. 515. Ion Natea I. Ion. 516. Ion Văcar. 517. Ion Berea I. Ion.

Armeni.

518. Simion Opriș, preot. 519. Moisa Opriș I. Ion, prāv. 520. Nicolae Beloncu I. Salomie. 521. Ion Bunea I. Man. 522. George Hulpuș. 523. Nicolae Neamț. 524. George Neamț. 525. Vasile Bratu I. Vas. 526. Gligor German. 527. Alesandru Frăncu, preot. 528. George Petru, inv. 529. Ion Petru I. Vasile. 530. George Opriș. 531. Vasile Neagu I. Maței. 532. George Luca. 533. Ion Sârbu. 534. George Butu, crășm. 535. Costea Onu.

Alămor.

536. Alamorean Simion, preot. 537. Ilie Lazar, preot. 538. Samoilă Florea, inv. 539. Samoilă Frățilă. 540. Samoilă Hulpuș. 541. Petru Popa I. Alesandru. 542. Zaharie Mocan. 543. Simion Popa I. Michis. 544. Iacob Popa I. Michis. 545. Alesandru Arcăș. 546. Nicolau Crețu. 547. Ilie Pop I. Petru. 548. Nicolae Bredian. 549. Samoilă Solomon a Michi. 550. Ion Barac I. Samoilă. 551. Nicolae Vasile I. Dumitru. 552. Dumitru Vasile. 553. Nicolae Solomon a Opri. 554. Ion Neamțu. 555. Niculae Vasu cel tinăr.

Ladamoș.

556. Simion Dorca, preot. 557. Ion Belășcu, inv. 558. Ion Bordea I. Ilie, prāv. 559. Vasile Crețu. 560. Iacob Cornea.

561. Moisa Coman. 562. Mihailă Mustăcean. 563. Simeon Cori. 564. Toader Pascu. 565. Ion Mihăltan I. Ion. 566. Niculae Dragomir I. Irimie. 567. Niculae Dragomir I. Ion. 568. Ion Muntean Costea. 569. Nicolae Sentea. 570. Grigore Vinărsan. 571. Ion Suciu Alexă. 572. Grigore Cetean. 573. Ion Stean. 574. Ion Presăcan. 575. Ion Popa I. Ilie.

Alegătorii români, cari au votat cu Erdős Armánd:

1. Tănăsă Iuon, notar in Daia-română.
2. Kodor Gheorghe, notar in Ciugud.
3. Pataki Gheorghe, Berghin.
4. Lustiu Stoica, Berghin.
5. Pataki Nicolae, Berghin.
6. Ilie Ungurean, birău in Beșinău.
7. Dancu Ioan jun., Țapu.
8. Buda Gheorghe, notar in Conța.
9. Sandru Dănilă, Ungurei.
10. Sîrb Sofrone, Ludoș.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Aduc mulțumitele mele bunilor credincioși, cari au dăruit sf. Biserici din Bucerdea-grănoasă: 2 candelabre in preț de 76 cor.; 4 icoane la altar in preț de 80 cor.; 1 strajnic in preț de 7 cor. 36 fil.; 1 s. Evanghelie cu litere latine 25 cor.; 1 covor pe tetrapod 10 cor.;

1 rând complet de vesminte 100 cor.; 2 prapori negri și 1 roșiu 50 cor.; 2 patrafire 12 cor.; 1 linguriță și 1 lăncie 12 cor.; 400 cor. bani pentru edificarea bisericii; Înormântarea Domnului Nostru Isus Hristos pe pânză mărirea de 1 metru pătrat 24 cor. Taturer acestor donatori le doresc din inimă ca Dumnezeu nostru ce prea puternic să-și reverse darurile sale cele bogate asupra lor și a familiilor lor, dându-le insutit pentru cât a contribuit la împodobirea casei Domnului. — Bucerdea-grănoasă, 9 Maiu 1906. N. Marculețu, preot gr.-cat.

Promotii. Dl Dr. Octavian Pavelea, a făcut in Murăș-Oșorheiu, Sâmbătă in 19 Maiu, censura de advocat.

— Dl Octavian Florea, a fost promovat la universitatea din Cluj Sâmbătă in in 19 Maiu, de doctor in medicină.

— Dl Andrei Moisa, cleric al diecezei de Gherla, in 19 crt. a depus la universitatea din Budapesia, rigoroșul prim din s. Teologie.

Apel. Îi rog pe toți foștii mei colegi, cu cari împreună am dat examenul de maturitate in anul 1896. la gimnazul din Beiuș, ca in înțelesul pactului nostru, să ne întrunim la Beiuș, in 5 Iunie n. 1906. pentru serbarea aniversării de 10 ani a examenului nostru de maturitate. Înțalnirea la gimnaz dim. la 1/8 oare; programul detaliat să va comunica la înțalnire. — Cu dragoste de frate: Dr. Ioan Papp, advocat in Brad.

Fondurile arhidiecezane. Se constată primirea următoarelor sume:

f. *Internatului de fetițe:* Nicolau Pop, Blaj, 767 cor. Ales. P. Sovarosi. Gr.-Cristur, 10 cor. Ioan Hulea. Buia, 680 cor.

f. *Subsidiar al preoților:* Ioan Hulea, Buia, 8 cor.

f. *Masa studenților:* „Doina”, Cămpeni, 50 cor. Ioan Hulea, Buia, 8 cor. Ioan Magde. Drâmbariu, 10 cor. „Olteana”, Viștea-inf. 20 cor. „Arieșana”, Turda, 20 cor. Ludovic Giurca, Totoin, 1340 cor. și soții Iuliu Moldovan. Max. Giurca, Moise Coman, Roman. Anca, Istrate Giurca, Ștefan Popescu, Pavel Giurca și Ioan Bogdan, cor. 24. — Aceste doue sume ultime le-am dăruit numiții in amintirea alegerii dela Vinț și cu dorinta, ca elevii, cari vor beneficia din Masa studenților, pe lângă studiile lor să cultiveze și simțul național, ca să devină la vremea sa apostoli ai națiunii, căreia aparțin.

f. *Spitalul studenților:* „Arieșana”, Turda, 20 cor.

f. *Iuliu Bardosi:* „Arieșana”, Turda, 1010 cor.

Blaj, 18 Maiu n. 1906.

Cassa centrală arhidiecezană.

Petrececi. Tinerimea română din Bucium-șasa, invită la producțiunea teatrală urmată de dans, ce o a aranjat Joi in 24 Maiu n. 1906. Venitul curat este destinat in favorul cornului local.

— Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din districtul protop. „Aiud”, cu ocaziunea adunării de primăvară, aranjază o petrecere, la 5 Iunie n. 1906. (a treia zi de Rusale), in grădina școalei gr.-cat. din Lopadea-rom. Venitul curat este destinat pentru scopuri scolare.

— Maiorul Casinei române din Blaj, anunțat ne ziua de 27 Maiu, să amână pe ziua de 10 Iunie n. 1906.

Necrolog. † Gavril Colțor, preot gr.-cat. in Ulieșul-mare, a repausat după un morb grea împărțit cu s. Sacramente ale muribunzilor, in 16 Maiu 1906. In anul 49. al etății și 21. a căsătoriei și preoției sale.

† Irina Muntean, fca notariului Simeon Muntean din Blaj, a repausat in 21 crt. in etate de 19 ani, provăzută cu s. sacramente ale muribunzilor.

In veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Spiritismul.

(Continuare).

În *ședința a opta*, profesorul Porro a pățit-o cu spiritul. Spiritul a spart pielea dobei și i-a infundat doba în cap. Tot în *ședința* aceasta s'a luat un tub de al lui Crookes spre a se produce *lumină catodică*¹⁾, ca să se vadă, că ce influință ar avea lumina aceasta asupra fenomenelor spiritiste? Și s'a constatat, că n'are nici o înrăurință.

În *ședința a noua* și *a zecea* s'au repetit fenomenele din *ședințele* de mai înainte, la cari s'au mai adaus unele nouă. Pe grămada aceea de gips moale s'au imprimat urme de mâni, fără să se fi atins cineva de ea. S'au văzut lumini și flăcări prin aer. Au venit pe masă un rămurel cu două frunze, și niște ierburi. O mână văzută a luat ventaliul dela un experimentator, și l-a dat lui Morselli. Î-l iea dela el și-l restituie stăpânului, dar nici aci nu-l lasă. Î-l iea și pleacă din nou; l-l desface și răcorește fețele infierbântate ale experimentatorilor, rând pe rând; și apoi i-l așează din nou în buzunariul stăpânului, dela care l-l luase. O altă mână iea tabachiera unui experimentator din buzunar, o deschide, varsă tăbacul pe masă, și apoi o pune la-loc. O altă mână desleagă batista dela grumazul unui experimentator, și îi șterge fața de sudori. El vrea să o oprească, dar e pedepsit la moment, căci o mână puternică îi prinde mâna stângă, și i-o trânteste de câteva-ori de masă. Ultimul fenomen mai însemnat, e, că profesorul Morselli a văzut în apropierea sa un trup femeiesc, care s'a lăsat cu părul capului, pe capul lui.

Experimente de acestea s'au mai făcut și în Genova, în Ianuarie 1902, și s'au publicat în „Giornale d'Italia“, nr. din 23 Ian. 1902. Dar fie de ajuns cele spuse.

În *clasa a III-a* punem *schimbările de pondă ale corpurilor*. Aceasta era specialitatea lui Home, și a fetelor Fox.

Home, dacă pune mâna pe obiecte, fără să apese, le făcea să tragă mai mult, cu mai bine de 140 funți englezești²⁾, cât era greutatea lui. Crookes a preparat și un măsurător pentru lucrul acesta, și a arătat fenomenul colegilor: Huggins, Varley, de Morgan și Alfred Russel Wallace. Ba Home schimba greutatea corpurilor și dacă se apropia numai de ele. Crookes a constatat, că greutatea unor corpuri varia între 25—100 Kg. în prezența diferiților medii. Puterea lui Home încă varia. Câteodată influința la distanță de 2—3 urme, de altădată dispărea cu totul.

Fetele Fox, după mărturisirea lui Owen, încă influințau asupra pondului obiectelor. Pondul unei mese de 121 funți englezi, în prezența lor varia între 60—144 funți; iar o masă de refector, varia între 200 și 10 funți.³⁾

În *clasa a IV-a* punem *înlăturările mediilor în aer*. Fie iară două exemple.

Unul l-am văzut în *ședința a V-a* din Genova. Alte exemple ne prezintă Home, în experimentele făcute înaintea lui Crookes. El se ridică în aer și rămânea acolo câtva timp, în poziție orizontală. Și fenomenul acesta, zice Crookes, s'a întâmplat de mai biae de 100 ori în prezența lui.⁴⁾

În *clasa a V-a* punem *aducerile de obiecte streine, cari nu se află în chilie*. Fenomenele acestea se numesc: *apport*.

Un exemplu am văzut în *ședința a IX-a* și *a X-a* din Genova, când s'au adus în odaie un rămurel cu două frunze, și niște ierburi.

Alt exemplu ne servește *media Nichol* mai târziu: doamna Guppy. „Trăsura cea mai însemnată“ scrie dl Hașdeu, citând pe Alfred Russel Wallace, „din mediumitatea dsoarei Nichol era ducerea de flori și de fructe în odăi închise. Pentru întâia dată văzusem acest fenomen chiar la mine acasă, într'o epocă, când mediumitatea dsoarei Nichol era încă puțin dezvoltată. Aveam la mine mai mulți amici intimi. Medium venise ca să ia un ceai, — eram în toful iernii — și a șezut la noi vreo 4 ciasuri într'o

odae foarte caldă și luminată cu gaz, înainte de a se începe fenomenele. Faptul de căpetenie este, că pe o masă goală, într'o mică odaie închisă și întunecoasă (salonul de alătura și coridorul erau bine luminate), au apărut o mulțime de flori, cari nu se aflau acolo cu câteva minute înainte, atunci când scăzusem lumina gazului. Erau anemoni, lafele, crisanteme, anglici de China, și mai multe feluri de ferige. Toate erau cu desăvârșire proaspete, ca și când ar fi fost culese de pripă într'o serră. „Le acoperia o gingașe rouă. Nici o petală nu era ruptă sau vătămată, nici unul din cele mai fine spice ale ferigelor nu era desprins. Eu le-am uscat pe toate și le păstrez dimpreună cu o mărturie dela toți cei de față, cum că ei nu s'au mestecat întru nimica cu știrea lor la aducerea acelor flori în odaie. Am crezut atunci și cred și acum, că era cu totul peste putință, ca dsoara Nichol să le fi ascuns atâta timp, să le fi păstrat așa de bine, și mai cu samă, să le fi acoperit peste tot, cu un foarte frumos strat de rouă, întocmai ca acela care, când ziua e foarte caldă, se așează pe un pahar plin cu apă rece. Asemeni fenomene s'au întâmplat de atunci incoace sute de ori, în diferite case și în diferite împrejurări. Câteodată se arătau pe masă mari grămezi de flori. Adesea se aduceau anume flori sau fructe, pe cari le cerea cineva din cei de față. Un amic al meu ceruse floarea-soarelui, și o plantă înaltă de sease picioare a căzut pe masă, cu rădăcina încunjurată de pământ. Unul din experimentele cele mai uimitoare avuse loc la Florența dinaintea dlui T. Adolphus Trollope, a dnei Trollope, a dsoarei Blagdon și a colonelului Harvey. Odaia a fost răscolită de acești domni; dna Guppy (fosta dsoară Nichol) a fost desbrăcată și iarăși îmbrăcată de cătră dna Trollope, fiecare bucățică a îmbrăcăminteii sale a fost cercetată, apoi dna Guppy și bărbatul ei au fost strâns legați înainte de producerea fenomenului. După vreo 10 minute toți au strigat că miroasă a flori în odaie. S'a aprins lumina și s'au văzut pe brațele dnei Guppy și ale dlui Trollope o mulțime de narcisi, cari umpleau aerul de miros.“¹⁾

Am citat pericopa întreagă pentru auctoritatea lui Wallace (n. 1822); cu toate că aducerea florilor la casa lui nu e dovedită de ajuns, pentru că putea să le ducă acolo, dacă nu media, vre-un strein.

În *clasa a VI-a* punem *flăcările și globurile luminoase*. Flăcări și lumini de acestea am văzut mai sus în *ședința a IX-a* și *a X-a* din Genova. Despre asemenea flăcări și lumini mărturisește și memorandumul celor 15,000 de americani din Statele-Unite, adresat consiliului regnicolar. Despre fenomene de soiul acestora: meteore, cari se preumblau prin laborator, anumite lumini ovoide, flăcări, vorbește și Crookes, spunând că le-ar fi văzut.²⁾

În *clasa a VII-a* punem *aparitia de mâni și de picioare, ori de alte părți de ale trupului omenesc*. Apariții de acestea am văzut la Lombroso, când s'a format o umflătură, ori un corp organic, sub haina mediei Eusapia Paladino, pe care el l-a și pipăit, și l-a aflat, că are formă mai mult de picior. Mâni au apărut și în *ședința a IX-a* și *a X-a* din Genova, cari mai înainte și-au fost întipărit figura pe grămada de gips. Despre apariția mânilor de felul acestora mărturisește și Crookes.³⁾ „Mai de multe ori eu și alții am văzut o mână apăsând clapele armonicului, pe când în acelaș moment amândouă mâinile lui medium erau văzute deosebit, și uneori ținute de cei de lângă dânsul. Mâinile și degetele nu mi-au părut totdeauna solide și vie. Une-ori, caută s'o spun, ele păreau mai mult ca un nor aburos, îndesat în parte sub formă de mână. Toți cei de față nu le vedeau deopotrivă bine. De exemplu, pe când se mișca o floare sau altceva mai mic, unul din asistenți vedea numai un abure luminos plutind în aer, altul vedea o mână neguroasă, altul numai floarea pusă în mișcare. Eu însu-mi văzui, nu odată, dintâi un lucru mișcându-se, după aceea un nor luminos formându-se deasupra-i, și în sfârșit acel nor condensându-se, luând o formă și prefăcându-se într'o mână cât se poate de perfectă.

(Va urma.)

¹⁾ Lumina catodică, astfel chemată de Crookes, e o lumină cu raze foarte puternice, dar neluminoase. De lumina aceasta s'a folosit Röntgen, când a inventat razele, ce îi poartă numele.

²⁾ Un funt englezesc face 0.45 Kg.

³⁾ Perty, la Wolkenberg pag. 89—90, și Crookes, la Franco pag. 120.

⁴⁾ Franco pag. 199; Wolkenberg. 90; Hașdeu 171.

⁵⁾ Op. cit. la pag. 179.

¹⁾ Cfr. și Wolkenberg op. cit pag. 92.

²⁾ Franco, pag. 120.

³⁾ La Franco, pag. 121, și la Hașdeu pag. 178.

Dracul în școală,

Povestire populară, tradusă după Holanden de
Augustin Paul.

(Continuare.)

6

III. Un plan francmasonic.

Seara târziu se întoarse Dr. Lug din Schwanheim la vilă, unde Huber îl aștepta în sufragerie și îndată se puse mâncarea pe masă.

„Ai întârziat, Doctore!”

„N'a fost o zi perdută, sunt mulțumit de rezultatul cercetărilor mele.”

„Ei, ți-au plăcut Schwanheimenii?”

„Da, da, frumoase păseri, păuni cu gât subțire și cu capete goale, cărora le lipsesc însă penele strălucitoare,” răspuse el cu ironie mușcătoare. „Oamenii aceștia sunt foarte prietinoși, niște oi fără cusur. Ei salută pe toți trecătorii cu: „Lăudat să fie Isus Hristos!” Mi-se părea însă, că salutarea aceasta nu era așa de mult adresată trecătorului, cât aceuia, pe care-l lăudau. Apoi am făcut cunoștință cu birtașul dela birtul „La bou”, un om prietinos, care răspundea la toate întrebările mele cu sinceritatea și simplitatea celui prost. Nevasta lui o femeie grasă, este o escelentă gospodină, care mai mult observă, de cât vorbește. Nasul ei cel fin părea a fi mirosit pe francmasonul, căci privirile ei scrutătoare și neîncrezătoare nu mi-au scăpat din vedere. Când a văzut, că mă pun la masă fără să-mi fac cruce, a fugit afară căutând speriată sub masă, unde părea că caută, dacă nu cumva am picioare de țap. Bărbatul ei era mai uman. El își luă boneta din cap și pronunță și pentru mine binecuvântarea mesei. Icoana lui Dumnezeu și cele ale sfinților de pe pereți puteau să fie așadar mulțumite, nu li-s'au știrbit drepturile.

„Haha! astăzi văd, că umbli să despici firul de păr în patru” zise Huber râzând.

„Dă-mi voie, amice! Din micile detaluri se cunoaște spiritul, modul de cugetare al indivizilor și comunităților. Dacă în singurul birt al unei comune poartă sceptrul superstiția, de aici poți să tragi concluzii la superstiția întregii comune.”

„Adevărat! Anul trecut am vizitat eu pe birtașul din Schwanheim cu ocaziunea hramului. Toate mesele din salonul cel mare erau ocupate; oaspeții erau plini de veselie.

De odată sună clopotul de seara. La moment a încetat ori-ce conversațiune.

Țăranii și-au descoperit capetele și cu toții au zis rugăciunea: „Bucură-te Maria!” După concepțiile moderne, aceasta este o deprindere superstițioasă, care însă mie mi-a plăcut tot așa de mult ca și cunoscutul frumos tablou: „Călătoria pe mare — Ave Maria!”

„Chestie de gust!” replică Dr. Lug.

„Apoi am făcut cunoștința învățătorului Gerstle, urmă Dr. Lug mai departe, pe care l-am vizitat acasă la dânsul, prezentându-mă drept botanician ambulant și rugându-l să-mi dea desușiri asupra florei din această regiune. Învățătorul știea poate mai multă botanică, de cât mine. Pe urmă am adus conversația în văgășul dorit.

L-am descusut și am găsit că învățătorul este un om cu inima strămtă și cu capul mărginit, care crede, că școala n'are

altă problemă, de cât să dea tinerimei o educațiune creștinească, evlavioasă. El se jăluia în potriiva programului prescris de lege, care încarcă tinerimea cu cunoștințe nefolositoare și o împedecă a învăța, ceea-ce este necesar. Sub necesar înțelegea el în prima linie catechismul, apoi aritmetica și scrisul. Științele naturale și istoria profană, la țărani, ar trebui să se mărginească la plantele otrăvitoare ale regiunii și la cele mai importante evenimente din istoria patriei. Elevii ar mai trebui să învețe după părerea lui, extrase potrivite din istoria biblică.”

„Aceasta este o părere foarte sănătoasă”, replică Huber.

„Care însă se opune diametral scopurilor ordinului nostru”, întregi Dr. Lug.

După terminarea mesei, servitorul părăsi odăla. Amândoi frații rămăseră conversând, lângă un pahar de vin roșu.

„Acum, iubite doctore, îmi dai voie să-ți reamintesc împlinirea promisiunii? În ce constă planul D-tale?”

Fața cavalerului francmason luă o expresie foarte serioasă.

„Ce poate să facă un singur om, care lucrează cu persistență și calcul, aceasta o dovedește activitatea de patru-zeci de ani a învățătorului Gerstle din Schwanheim, tuceph doctorul. „Acest simplu învățător cu puțină știință, dar cu mult zel pentru vocațiunea sa, a cultivat și educat pe țărani. El a plantat cu dibăcie sămburele simțirei și cugetării religioase în inimile accesibile ale copiilor, l-a dezvoltat mai departe prin școala de adulți, și prin exemplul și influința sa personală. Parohul n'avea, de cât să zidească mai departe pe fundamentul pus de Gerstle. De aici reiese din nou colosala importanță a școlii primare. Cine vrea să facă din creștini oameni și să reformeze lumea, trebuie să înceapă cu școala primară. Francmasonii tuturor țărilor au recunoscut-o aceasta de mult și au lucrat conform acestei recunoașteri. Ordinului nostru avem să mulțămim școlile neconfesionale, sau mai bine zis școlile fără religione. Aceste școli neconfesionale însă au să rămână niște creațiuni avortate, dacă dispozițiile legale nu se execută, dovadă școala din Schwanheim. Aci trebuie să intervenim repede, bătrânul Gerstle trebuie scos din sfera sa de activitate, ceea ce nu va fi așa de greu: Dr. Frick, inspectorul școlar, este francmason. Eu am să-l informez și să-l somez să înlătureze pe acest Gerstle și să pună în locul lui un învățător eșit din institutul zelosului nostru frate Dr. Dittes. Același lucru se va face și cu școala inferioară, despărțământul inferior. Și aici trebuie să vină un elev de al lui Dittes. Dacă ambele școli vor lucra 8—10 ani în spiritul ordinului nostru, atunci se va face lumină, domnia superstiției va dispărea din ce în ce spre bucuria noastră, spre onoarea ordinului nostru și spre câștigul umanității. Iată planul meu”, încheie Dr. Lug și goli paharul dintr'o înghițitură.

Fața lui Huber deveni din ce în ce mai întunecată. . . .

„Planul D-tale nu-mi place de loc” întrerupe milionarul. „Ce te determină pe D-ta la iscodirea acestui curios plan?”

„Entuziasmul, ce-l are francmasonul pentru lumină și adevăr” răspuse liniștit jidovul. „Și de oarece și pe D-ta te consider de un bun și sincer francmason, aștept și din partea D-tale sprijinirea planului meu.”

„Pentru aceasta nu mi-vei câștiga nici odată.”

„Au nu te obligă și pe D-ta acelaș jurământ?”

(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Sămănătorul” Revistă Literară. Anul V. Nr. 19. cu următorul sumar: N. Iorga, Iubileul „Convorbirilor literare”. — O. Carp, În fața Mării (poezie). — X. Cugetări. N. Macedoneanu, Viața în Albania. — I. U. Soricu, Magdalena (poezie). — V. Caraivan, Aliman Voinicul (poveste). — L. Sonet, Dinu Ramură, Deosebire (poezie). N. Iorga, Cronică. În supliment: Dărâmarea cetății Giurgiului; Panaghia Ceahlăului (după Bouquet). Turnul Colței (după Doussault).

Numărul: în țară 20 bani, în străinătate 25 bani. Abonamentul: în țară 10 lei pe an, în străinătate 12 lei pe an. Redacția, Strada Buzzești Nr. 42. Administrația: Str. R. gală, 6 (Tipografia „Minerva”).

„Revista Noastră”, Anul II. Nr. 4. cu următorul sumar: Doamna Elena C. Cornescu (cu potret), Expoziția Societății „Furnica”, de Constanța Hodoș. — Cântece de Maria Cuntan. — Stelele (poezie) de Alice Călugăru. — De-am putea uita, de Hildebr. Frolo. — Scrisori găsite, (nuvelă) de Constanța Hodoș. — Basmul Sarei Bernahrd de Const. Demetriad. — Din Macedonia, (note) de Laura Vampa. — N'ai știut (poezie) de Elena Faraș. — Cântece de Despina. — Mierloiu, (nuvelă) de Const. Anestiu. — Te-ai dus (poezie) de Elena din Ardeal. — Nu mai plânge (poezie) de Gh. Topârceanu. — Educațiunea în școlile noastre de Zoe Drăgoșescu. — Pietinii nostri de Elena Tănăsescu. — Stelele (poezie) după Iulia Hașdău. — Cele două feminisme, conferința dlui Brunetti, trad. de Ana M. Popovici. — Cronică artistică de C. Ar. — Cronică literară de Ion Gorun. — Răspunsuri. — Ilustrațiuni: N. Grant, Reverie; D. Mirea, Satir; D. Mirea, Potret; N. Vermont, din Câmpulung; N. Grant, Casă veche. — 30 bani exemplarul.

„Dela țară”, primul volum al colaboratorului nostru Ioan Agârbicean, e bine apreciat de celea mai competente critice. Dl Iorga în „Sămănător”, Dr. Sextil Pușcariu în „Lucașul” și cronicarul dela „Revista noastră” sunt de perfect acord în a lăuda talentul dlui Agârbicean, care promite a deveni un artist mare. Indemnăm pe toți cetitorii nostri, să grăbească a-și procura acest volum. Prețul cor. 1.20 + 10 fl. porto. Se află de vânzare la Libr. Semin, în Blaj.

Proprietar, editor și redactor răspunzător:

Aurel C. Domșa

Tusă!

Cine nu să îngrijește de
tusă păcătuște contra sa.

Caramelle
de piept
ale lui Kaiser

cu 3 brazii

probate de medici și recoman-
date contra tusei, ră-
celi, guturaiului. 4512
recunoștințe dovedesc efec-
tul minunat al acestei me-
dicini. — Un pachet costă
20 și 40 fl. și să pot afla
la farmacia Carol Schiesal
— Blaj. (18) 6—82

BIBLIOTECA UNIREI. *)

1. Benhur sau zilele lui Mesia, de Levis Wallace, 2 v. 2-90
2. M. Eminescu. Studiū critic -90
3. Câte-va momente din începuturile bisericeii rom. de C. Auner -20
4. Nume de familie la românii din Ungaria, de A. Viciū. -12
5. Din viața lui I. Micul de M. Străjan -16
6. Albertina. Povestire de Dr. V. Bojor. -30
7. Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II. 3-40
8. Cele două fețe ale lumii de Nicu -30
9. Ziua Deșteptării de Aurel Fodor -16
10. Cele două conștiințe, piesă teatrală în 5 acte, trad. de Simion Zehan -40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 10 Nrii, îi primesc cu 6-10 cor. în loc 8-84 cor.

A apărut:

LITURGIERIUL

Prețul unui ex. pe hârtie „prima“
 crudo 6 cor.
 legat 9 „
 Pe hârtie velină consistentă:
 crudo 5 cor.
 legat 8 „

Iulius Erös.

Sibiu (Nagyszeben) strada Cisanădiei 3.

Tot felul de oroloage, juvaere din aur și argint, — tăcămuri din argint, recuisite de aur și argint pentru biserici.

☞ Cel mai mare deposit din Ardeal ☞
 Mare deposit de sticle măritoare,
 ocheane și binocle

Comandele se esecută numai pe lângă rambursă.

Reparările se esecută prompt și oftin. Cumpăr eventual schimb cu cel mai mare preț curent obiecte vechi de aur și argint și petri scumpe.

☞ La cerere trimit, franco și gratis Prețurent ilustrat. ☞

Nr. 3016. F. Orologiu cilindru remontoir din argint, cu acoperișuri duble de construcție puternică și trainică, costă 7-50 coroane.

(5) 22-52

În vara trecută, pe lângă
 toată seceta mare ce a fost,
 totuși în

Prima colonie
 de viță de vie de pe
 TÂRNAVĂ

a căreia proprietar e FR. CASPARI,
 Mediaș 100, Transilvania,

unica în întreaga Ungaria, vița a fost
 udată zilnic cu apă în quant de 5 mi-
 lioane de litre, drept aceea e sin-
 gura care poate lifera vița de vie fru-
 moasă și trainică.

Catalog ilustrat, cu diferite
 epistole de recunoștință, să
 trimitte gratis și franco.

(25) 6-20

FLORICELE DE CÂMP,

schite ușoare. De A. C. DOMȘA

Prețul 1 coroană.

La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
 premiat cu medalia cea mare.

Turnătoră de clopote și fabrica de soaune de fer pentru
 clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

(8) 10-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor
 nouă, pe cum la turnarea de nou a clopo-
 telor stricate, mai departe spre facerea de
 clopote întregi armonioasă, pe lângă ga-
 ranție pe mai mulți ani, provăzute cu ad-
 justări de fer bătut, construite spre a le in-
 toarce cu ușurință în ori ce parte, îndată
 ce clopotele sunt bătute de o latură prin
 aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu
 deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe
 ori premiate, cari sunt provăzute
 în partea superioară — ca violina —
 cu găuri după figura S și pentru
 aceea au un ton mai intensiv, mai
 limpede, mai plăcut și cu vibrarea
 mai voluminoasă, decât cele de sis-
 tem vechiu, așa, că un clopot pa-
 tent de 327 kg. este egal în to-
 nul unui clopot de 461 kg. făcut
 după sistemul vechiu. Mai departe
 se recomandă spre facerea scanne-
 lor de fer bătut, de sine stătă-
 toar, — spre preadjustarea clo-
 potelor vechi cu ajustare de fer
 bătut — ca și spre turnarea de
 toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transilvania“

din Sibiu

(7) 10-52

→ întemeiată la anul 1868 ←

în Sibiu, strada Cisanădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigurază în cele mai avantajoase condiții:

☞ contra pericolului de incendiu și exploziune. ☞
 edifici de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse
 economice etc.

☞ asupra vieții omului ☞

în toate combinațiile, capitale pentru cazul
 morții și cu termen fix. asigurări de copii, de
 zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a
 capitalului.

Valori asigurate contra in- capitale asigurate asupra
 cendiuului: vieții:

90,981.088 coroane.

9,125.898 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 4,077,788.78 c. petru ca-
 pitale asigurate pe viața 3,568,863.37 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisanădiei nr. 5 etagiu
 I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița
 și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele
 mai mari.